

**”Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista”
VN/32974/2023**

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Kyllä on. Hallinnollisen työn määrä erityisen tuen tarkastamisten yhteydessä on noussut merkittävästi. Tämän työn osuutta on syytä keventää. Kuormittavuutta on lisännyt eri kaupungeista muuttavat erityisen tuen oppilaat, joille joudutaan laatimaan uusi pedagoginen selvitys ja tekemään uusi päätös erityisestä tuesta uudessa kunnassa/kaupungissa.

Oppilaiden tuen tarpeet ovat vuosien varrella lisääntyneet ja yksilöllisempää tukea tarvitaan paljon. Lisäksi maahanmuuttotaustaisten oppilaiden määrän kasvu on lisännyt tuen tarpeessa olevien oppilaiden määrää. Kielitaidon kehittyminen vie paljon enemmän aikaa, kuin mitä sille varataan vrt. oikeus valmistavaan opetukseen.

Olemme siinä tilanteessa, että lähes puolet oppilaista on tavalla tai toisella vahvemman tuen tarpeessa.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

Mietityttää kuinka moni tehostetun tuen oppilas jaotellaan olevaksi Oppilaskohtaisten tukitoimien piirissä ja kuinka moni jää ennakoivan tukitoimien piiriin. Olemme omassa kaupungissa tehneet laskelmia siitä, kuinka uusi rakenne ja siihen liittyvä 5 oppilaan rajaaminen vaikuttaa opettajamäärän lisäämiseen. Jos 50% tehostetun tuen oppilaista siirtyy oppilaskohtaisten tukitoimien piiriin, vaikuttaa se seuraavasti kahden sosioekonomisesti erilaisen koulun opettajamäärään: KOULU A) (270 oppilasta, alakoulu) tarvitaan 4 opettajaa lisää nykyiseen. KOULU B) (350 oppilasta, alakoulu) 1 opettaja lisää.

Jos tehostetun tuen oppilaista 70% siirtyisi oppilaskohtaisen tuen piiriin, vaikuttaisi se yllä mainittuihin kouluihin seuraavasti: KOULU A) 5 opettajaa lisää nykyiseen KOULU B) 2 opettajaa lisää.

Viiden oppilaan raja oppilaskohtaisen tuen saajissa saattaa vaikuttaa siihen, että oppilaita joudutaan siirtelemään rinnakkaisluokille, jottei 5 oppilaan määrä täyty. Luokkavaihdot ja siirrot eivät ole oppilaiden ja huoltajien mieleen.

Opetuskielen tukiopetuksen ohjeistus tulisi avata tarkemmin. Mitä tarkoittaa: " Opetuskielen tukiopetus ei ole peruskielitaidon opetusta, vaan opetuskielen hallintaan."

Erityisopettajien ja resurssiopettajien tarve lisääntyy. Miten rahoitus? Tuleeko kunnille valtionosuutta lisää?

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Oppilaskohtaisen tukitoimien antamisen kriteeriä olisi hyvä avata tarkemmin.

Avustajapalvelut on kirjattu oppilaskohtaisiin tukitoimiin. Jos kysymyksessä on diabeetikko oppilas, joka tarvitsee sairauteen hoitoapua, mutta ei tarvitse tukea oppimiseen liittyvissä asioissa. Siirtyykö tällainenkin oppilas oppilaskohtaisten tukitoimien piiriin? Tällöin oppilas vaikuttaa 5 oppilaan ryhmäkoon raja.

Voiko esityksen mukaan oppilaan vapauttaa oppimäärän suorittamisesta vain tilapäisesti? Kuinka toimitaan jatkossa esimerkiksi niiden oppilaiden osalta, joilla on jokin vamma ja opiskelevat oppiaineittain vaativan erityisen tuen luokilla? Heillä saattaa olla vapautus esim. B1 ruotsin kielestä.

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Miten kirjataan oppilaskohtaiset tukitoimet ja kuinka palataan takaisin ennakoiviin tukitoimiin, jos sellainen on tarpeen?

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

Tulee vaikuttamaan laajasti, erityisesti 5 oppilaan raja. Kunnat eivät selviydy tästä ilman valtionosuuden lisäystä.

Kuinka paljon nykyisistä tehostetun tuen oppilaista tulee siirtymään oppilaskohtaisen tuen piiriin. Esitykset mukaan koulu ja opettajat arvioivat tuen tarpeen. Kuinka tasalaatuista arviointia suoritetaan? Tärkeää on kirjata auki millä kriteereillä siirto tasolta toiselle tapahtuu.

Riskinä on, että tuen portaalla nousu tarkoittaa oppilaalla rinnakkaisluokalle siirtymistä, jotta koulun sisällä tasoitetaan ryhmiä vastaamaan 5 oppilaan rajaa. Huoltajat ja oppilaat itse varmasti vastustelevat tällaisia siirtoja, joita uskomme tulevan maksimirajan myötä.

Rehtoreiden palkkaperusteryhmien laskentatapa on juuri muuttunut. Oppimisen tuen muutos esitetyn kaltaisesti vaikuttaa rehtoreiden palkkaperusteryhmien laskentaan.

Tarvitaan paljon alueellista koulutusta niin opetuksenjärjestäjille kuin opettajillekin.

Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

Olisi todella hienoa, jos OPH:lta tulisi uudet mallit asiakirjapohjista, jottei jokaisen opetuksenjärjestäjän tarvitse keksiä pyörää uudelleen.

Toivoisimme, että maahanmuuttotaustaisten oppilaiden kielellisistä haasteista johtuvat oppimisen ja koulunkäynnin edistymiseen liittyvät haasteet huomioitaisiin. Alueet ja koulut ovat todella erilaisessa asemassa suhteessa siihen, kuinka suuri % osuus koulun oppilaista vieraskielisiä /

oppilaiden suomen kielen taito on vasta kehittymässä. Näitä kouluja tulisi tukea todella vahvasti valtionosuuksilla.

Opetusryhmän kokoa ei ole mielestämme huomioitu esityksessä. On aivan eri asia opiskella alakoulu 13 oppilaan ryhmässä kuin 23 oppilaan opetusryhmässä. Voisiko maksimiraja 5 ollakin prosentuaalinen raja?

Jos oppilas tarvitsee oppilaskohtaista tukea vain matematiikassa ja äidinkielessä ja hän oppilaskohtaisen tuen tasoalla, tuleeko myös muiden aineiden tunneilla olla 5 oppilaan maksirajoitus?

Kuinka käytöspulmaiset oppijat huomioidaan mallissa?

Yhteistyö opiskeluhuollon kanssa vaikuttaa jäävän etäiseksi tukeen liittyvissä asioissa. Samoin moniammatillinen työ. Toivoisimme tämän yhteistyö vahvistamista.

Vaasassa 10.6.2024

Johanna Olsson

Aluerehtori

V A S A .

V A S A .

Vaasan kaupunki • Vasa stad

Perusopetus • Grundläggande utbildningen

Raastuvankatu 29, 65100 Vaasa

Puh • Tfn 040 5100 717

www.vaasa.fi • www.vasa.fi

